En række partier har holdt landsmøder i denne måned. Det har givet anledning til mange politiske budskaber, resolutioner og udtalelser - men unægtelig også til en hel del bortforklaringer, selvtilstrækkelighed og ultimative krav til højre og venstre.
Jeg tror derfor mange vælgere føler et stærkt behov for, at tingene sættes på plads, og at der bliver talt om det danske samfunds reelle problemer, og om det ansvar vi alle har for, at de bliver løst i tide.
Da Venstres landsmøde er det sidste i rækken, er det en god lejlighed til at få det gjort.
Venstre plejer kun sjældent at bruge de store bogstaver. Hver ting til sin tid. Men Danmark befinder sig i en politisk og økonomisk situation, hvor det er bydende nødvendigt at få sagt tingene, så det bliver hørt på de rette steder!
Vi er for det første grundigt trætte af at lytte til regeringens ustandselige bortforklaringer af sin egen fiasko og af den økonomiske krises sande årsager.
Vi er for det andet grundigt trætte af at lytte til den fejlagtige og forskræmte påstand, at der ikke findes noget alternativ,

- og vi er for det tredie grundigt trætte af at lytte til Fremskridtspartiets ustandselige angreb på Venstre og de konservative.

Sagen er meget enkel:

- Hvis Socialdemokratiet ikke ændrer politik, så påtager partiet sig ansvaret for en udvikling, der som sit slutresultat vil have, at vi først falder i afgrunden, og dernæst går statsbankerot.
- Hvis et flertal i Folketinget accepterer denne tingenes tilstand og ikke vil tvinge regeringen til at ændre kurs, så vil det også ske,
- og hvis Mogens Glistrup får opfyldt sit ønske om at kun han selv eller Anker Jørgensen kan være statsminister, så går det hele i opløsning.

De politiske partier må alle gøre sig klart, at de står over for et uundgåeligt valg.
Enten vil Danmark fortsat bevæge sig frem mod en økonomisk katastrofe eller også skal Danmark reddes i sidste øjeblik. Vi har fået nok af det gustne overlæg, de mange bortforklaringer og forsøgene på at udskyde katastrofen. Nu må vi tale om den politik, der er brug for, hvis katastrofen skal undgås.
For Venstres vedkommende er valget klart. Vi vil føre en politik, der genrejser den personlige frihed og det personlige ansvar som grundlaget både for den enkeltes egen tilværelse

og for samfundets indretning. Uden personligt ansvar og moralsk medansvar for andre vil frihed kun udarte til egoisme.
Uden personlig frihed vil ansvaret kun udarte til tvang og underkastelse.
Og uden personlig frihed og personligt ansvar vil fællesskabet i Danmark forsvinde og blive afløst af et kollektivistisk samfundssystem, hvor alting går i stå, og hvor ingen føler tilskyndelse til at gøre noget. Hverken for sig selv eller for andre.
Denne grundlæggende politik kræver en lige så grundlæggende politisk forandring i Danmark. Den kræver en udmøntning i konkrete forslag og den kræver, at der opbygges et bredt politisk alternativ, som kan sikre, at forslagene gennemføres.
Venstre ser det som sin opgave i dansk politik i dag, at være det parti, der klarest og bedst formulerer de forslag, der er brug for. Vi ser det samtidig som vor opgave og forplig telse at. organisere det brede politiske samarbejde, der er brug for, hvis et alternativ skal være troværdigt.
Vi vil gøre det med vor selvstændighed som parti og bevægelse i behold. Men vi vil også gøre det i bevidstheden om, at opgaven ikke kan løses uden et samarbejde mellem flere partier Det er en opgave, hvis omfang vi ikke må undervurdere, men den kan løses - og den skal løses, fordi alternativet til en løsning er umuligt at leve med for det liberale Danmark.
Vi vil derfor tilrettelægge vor indsats sådan, at bredden i
et alternativ stadig kan vokse og tage til i troværdighed for til sidst at bane vejen for et politisk sporskifte.
Vort samarbejde med Det konservative Folkeparti om udarbejdelsen af en række vigtige fælles forslag til en anden økonomisk politik, er den første og afgørende begyndelse.
Vore bestræbelser på at holde kontakt til Kristeligt Folkeparti, CD og de radikale kan blive en anden del af begyndelsen.

Vort samarbejde med de konservative er naturligt og nødvendigt. Begge vore partier er i opposition. Vi har på mange økonomiske områder en fælles opfattelse. Det vil være uforståeligt for vælgerne, hvis det ikke også får et praktisk udtryk i form af fælles forslag.
De tre mindre partier befinder sig en anden situation. De har forpligtet sig over for den socialdemokratiske regering til at støtte den økonomiske politik. Vi har klart sagt, at vi finder denne politik direkte forkert, og vi vil ikke lægge skjul på, at vi finder det

uforståeligt, at de tre partier tør lægge navn til den udvikling, der finder sted.
Men den dag et eller flere af disse partier erkender, at heller ikke de har formået at overbevise Socialdemokratiet om, at der er brug for en virkelig kursændring vil vi tage positivt imod dem, fordi det vil udgøre en styrkelse af det alternativ, som skal bygges op. I et folketing med 10 partier og mange kombinationsmuligheder kan det ikke tilvejebringes uden en bred vælgermæssig og partimæssig tilslutning.
Nødvendigheden af dette politiske skifte understreges dag for dag af de udfordringer og farer, det danske samfund i stigende grad stilles overfor.
I det internationale perspektiv er det faren for, at afspændingspolitikken bryder definitivt sammen, at Sovjet opnår politisk og militær dominans i Europa, at NATO-alliancen opløses indefra på grund af neutralistiske og naive strømninger i Vesteuropa, og at USA i skuffelse vender tilbage til tidligere tiders isolationisme.
Lad os håbe, at udviklingen i Polen ikke kommer ud af kontrol, men at det polske folk selv får lov til at løse sine dybt alvorlige problemer uden indblanding udefra.
Men lad os ikke være naive. Uden en stærk vestlig alliance, uden militær balance mellem øst og vest og uden et nært samarbejde mellem Vesteuropa og USA er vor selvstændighed i fare.
Socialdemokratiets tøvende holdning i forsvarsspørgsmålet var længe en belastning for Danmarks sikkerhedspolitik og anseelse blandt de øvrige NATO-partnere.
Denne belastning er nu ryddet af vejen, men uovervejede udtalelser fra statsministeren om nordisk enegang i sikkerhedspolitikken, og socialdemokratiske venstrefløjspolitikeres deltagelse i kommunistisk dominerede fredsbevægelser, kan udvikle sig til den samme belastning.
Der må ikke med rette kunne sættes spørgsmålstegn ved Danmarks troværdighed som medlem af NATO, og der må ikke kunne sættes spørgsmålstegn ved vor vilje til at forsvare os selv og til at leve op til vore forpligtelser.
I det europæiske perspektiv er det risikoen for, at snæversyn, national selvtilstrækkelighed, nynationalisme og forskræmthed - forklædt som folkebevægelser - bringer det europæiske samarbejde til standsning og opløsning, eller bringer Danmark i en situation, hvor vi ikke længere har politisk vilje til at deltage.
I det danske perspektiv er det den åbenlyse risiko for, at vor selvskabte økonomiske krise uddybes og tilsidst bliver uløselig. Vi er allerede godt på vej.
Vi står i dag i den situation, at regeringen og Socialdemokratiet er kørt fast i ordenes

egentlige forstand.
Industrien er gået i stå. Dens beskæftigelse falder og falder. Dens investeringer kan dårligt nok holde produktionsapparatet vedlige.
Hvad den har til overs af ledig kapital anbringes i stadig højere grad i Svend Jakobsens statsobligationer.
Landbruget er på knæene. Tvangsauktionernes antal vokser. I år eller næste vil de formentlig overstige antallet af tvangsauktioner i 1932, som er det dårligste år dansk landbrug nogensinde har oplevet.
Det er ikke folk, der ikke vil bestille noget, som bliver ramt Tværtimod. Det er dem, der har været villige til at investere Det er dem, der har været villige til at arbejde både 10 og 12 timer og 14 timer i døgnet, både mand og kone. Det er dem, som nu bliver drevet fra job og hjem, ud i arbejdsløsheden.
Byggekrisen vokser. Ingen har råd til at bygge selv. Kun meget få har råd til at købe selv med det resultat, at alle de, som drømte om at få et eget hus nu tvinges til at stille sig i kø for at få en lejlighed i det sociale boligbyggeri.
Resultatet af alt dette er, at de sociale udgifter stiger. Resultatet er, at produktionen går ned. Resultatet er, at vi eksporterer mindre end vi kunne, og at vi til gengæld må låne i et stadigt hurtigere tempo for at holde samfundsmaskineriet i gang en stund endnu.
Sidste år var den indenlandske statsgæld steget til 96 milliarder kroner. I år stiger den til 130 milliarder. Næste år til 185 milliarder. Og hvis udviklingen fortsætter blot to år endnu, så vil vi i 1984 have en indenlandsk statsgæld på langt over 300 milliarder kroner. Hver gang staten skal give to kroner ud, vil den være nødt til at låne den ene.
Gælden til udlandet fortsætter også sin vækst. I år vil den stige til 110 milliarder. Næste år til mindst 125. I 1983 til mindst 140 og ved udgangen af 1984 vil den passere 160 milliarder. - Hvis ingenting sker.
Det er disse sørgelige tal, der får en Steffen Møller til på den socialdemokratiske partikongres at tale om den truende statsbankerot.
Men det sørgeligste er, at statsministeren kun opfatter den slags advarsler som spøg og skæmt og underholdning. Det er en reaktion, som klarere end meget andet viser med hvilken rådvildhed regeringen og regeringspartiet betragter den økonomiske

Hvad vi oplever fra regeringens side er først og fremmest forsøg på at skaffe sig en

udsættelse og forsøg på at udnytte situationen til at gennemtrumfe socialdemokratiske mærkesager.
Socialdemokratiet bruger ikke længere sine kræfter på at løse krisen, men på at udnytte den.
Vi oplever, hvordan regeringen i ly af den økonomiske krise forsøger at få gennemført en beskatning af folks opsparing til alderdommen.
Vi oplever, hvordan regeringen i ly af den økonomiske krise forsøger at gennemføre ØD ad bagdøren ved at give pensionskasserne og Lønmodtagernes dyrtidsfond mulighed for systematisk at opkøbe hele det private erhvervsliv.
Vi oplever, hvordan regeringen i ly af den økonomiske krise søger at erobre kontrollen over erhvervslivet gennem et virvar af restriktioner og tilskudsordninger, gennem en stadig udvidelse af de offentligt ansattes antal og en stadig formindskelse af beskæftigelsen i de private erhverv.
De fortsætter ubekymret med at flytte rundt på hegnspælene i det danske samfund, mens markerne omkring dem visner hen og forvandles til en ørken af håbløshed.
De lukker øjnene for virkeligheden. Og de af dem, der endnu ikke har lukket øjnene, får lukket munden. De tillader ikke engang deres egne at sætte blot det mindste spørgsmålstegn ved visdommen i det, som foregår. Måske af frygt for sandheden.
Sandheden er den, at den socialdemokratiske samfundsmodel er brudt sammen.
Den kan ikke anvendes til at løse de problemer, vi konfronteres med. Den blokerer tværtimod for en løsning og bidrager kun til at problemernes antal forøges.
Helbredelsen hedder ikke længere socialdemokratisk politik minus 10 procent eller minus 20 procent.
Helbredelsen hedder et sporskifte.
Vi har brug for en regering, som har tillid til den enkelte borger i vort samfund. Vi har brug for en regering, som har tillid til, at privat initiativ kombineret med personlig frihed og personligt ansvar kan bringe os ud af vanskelighederne. Vi har brug for en regering, som tør træffe beslutning om en nedsættelse af de offentlige udgifter, en sænkning af skattetrykket, en afvikling af restriktioner og en opmuntring af flid og sparsommelighed.
Hvis det står til os - og den dag vil komme - kan ét sådant regeringsprogram udmøntes i klare punkter, der angiver både hvad der er målet, og hvad der skal være midlerne:

1. Danmark skal gives troen på sig selv igen.

Vi skal væk fra den politik, der fører mod afgrund, statsbankerot - og opløsning.

2. Der skal føres en politik, som belønner flid og initiativ. Ingen skal tvivle om, at det vil lønne sig at yde en indsats.
3. Målet er lavere rente, ligevægt på betalingsbalancen og et stadigt faldende underskud på statsbudgettet.
4. Med denne politik skal sikres de 140.000 nye arbejdspladser i det private erhvervsliv, der er nødvendige, for at Danmark i 80'erne kan arbejde sig ud af krisen.
5. For at opfylde disse mål nedsættes de offentlige udgifter med mindst 20 milliarder kroner de næste fire år.
6. Skattebyrden på de produktive erhverv nedsættes med 6 milliarder kroner. Det sikrer konkurrenceevne, investeringer - og nye arbejdspladser.
7. Dansk landbrugs overlevelse sikres ved en dybtgående gældssanering. Skat på produktionsjord fjernes. Landbruget og andre erhverv sikres afskrivninger - også i år med underskud.
8. Dagpengesystemet og bistandsloven ændres. Sikkerhedsnettet for de svage bevares - men det skal kunne betale sig at arbejde.
9. Indkomstskatten skal ned. Når de andre ting er på plads, sænkes indkomstskatten år for år - til opmuntring for den, der yder en indsats og som bremse på prisstigninger og lønpres.
10. Livet gøres lettere for de små og mellemstore virksomheder. Der ryddes op i de mange restriktioner, pålæg, byrder og kontrolregler, som er ved at kvæle alt initiativ.
11. Lønmodtagernes Dyrtidsfond ophæves. Hver enkelt lønmodtager skal selv investere sin andel i erhvervslivet. Det er ægte økonomisk demokrati.
12. Eksklusivaftaler forbydes. Det bliver en frivillig

sag for den enkelte at betale til rent politiske formål.

13. De store organisationers dominerende indflydelse på regeringsmagten fjernes. Kun derved får vælgerne og Folketinget den styrke, som gør at folkestyret kan fungere.
14. Det kommunale selvstyre og kommunernes frihed gøres til en realitet. Statens fordyrende krav til kommunernes indsats afvikles.

15. Forældrene får større indflydelse på folkeskolens forhold. De frie og private skolers stilling styrkes.
16. Danmarks Radio's monopol ophæves. Der skal kunne oprettes selvstændige og indbyrdes konkurrerende radio- og TV-sendere.

Disse 16 punkter er ikke udtømmende, men centrale. De drejer sig ikke alene om den økonomiske politik, men også og nok så meget - om de holdningsændringer, der er brug for i det danske samfund.

De vil give os et mere liberalt Danmark, og der er ikke noget parti, som er stærkere forpligtet til at arbejde herfor end Venstre. Det er derfor den opgave, vi skal sætte os. På dette landsmøde, som jeg herved byder velkommen til, og i den tid, der kommer.